

GEO naujienos

2010 m. gegužės 5 d.

Parengė LGT Informavimo poskyris

DARBAI

Lietuvos geologijos tarnyboje parengtas Lietuvos valstybinių geologinių tyrimų 2011–2015 metų programos „Žemės gelmių erdviųjų, atsinaujinančių ir netradicinių išteklių tyrimai (Geoištekliai)“ projektas. Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymu (*Žin.*, 1995, Nr. 63-1582; 2001, Nr. 35-1164), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos įgyvendinimo priemonių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. vasario 25 d. nutarimo Nr. 189 (*Žin.*, 2009, Nr. 33-1268), 895 punktu.

LEIDIMŲ IŠDAVIMAS

LEIDIMAI NAUDOTI ŽEMĖS GELMES

Balandžio mėnesį leidimai išduoti:

UAB „Bugama“,
ŽŪB „Svirnų ūkis“.

Leidimai panaikinti:

UAB „Sanlisa“,
VŠĮ „Anykščių šilelis“.

LEIDIMAI TIRTI ŽEMĖS GELMES

Balandžio mėnesį turinčių leidimus tirti įmonių sąrašė –111 įmonių.

ŽEMĖS GELMIŲ REGISTRAS

ŽEMĖS GELMIŲ IŠTEKLIAI

Balandžio mėnesį patvirtinti 11-os telkinių išteklių:

Plungės rajono Kaušėnų žvyro ir smėlio telkinys,
Vilniaus rajono Merešlėnų žvyro ir smėlio telkinys,
Šilutės rajono Žiogaičių smėlio telkinys,
Šiaulių apskrities Radviliškio rajono Vantainių žvyro ir smėlio telkinys,
Klaipėdos rajono Gelžinių II smėlio ir žvyro telkinys,
Kėdainių rajono Paliepių žvyro ir smėlio telkinio dalies,
Kėdainių rajono Sirutiškio žvyro ir smėlio telkinio dalies,
Klaipėdos rajono Gelžinių II smėlio ir žvyro telkinys,
Trakų rajono Mamavio smėlio ir žvyro telkinys,
Prienujų rajono Vangų žvyro ir smėlio telkinys,
Kauno rajono Ežerėlio durpių telkinio dalies.

ŽEMĖS GELMIŲ TYRIMAI

Balandžio mėnesį įregistruota 40 žemės gelmių tyrimų.

UŽBAIGTI DARBAI

Kasmetinį Tarnybos leidinį „Lietuvos geologijos tarnybos 2009 metų veiklos rezultatai“ galite rasti: <http://www.lgt.lt/index.php?page=227>

ĮVYKIAI

Balandžio 23 d. įvyko LGT 2009 m. veiklos rezultatų ir 2010–2011 m. veiklos prioritetų aptarimas.

Naravų gauruotojo raganosio radimvietės apžvalga: <http://www.lgt.lt/index.php?page=146>

Geologo diena paminėti Lietuvos geologijos tarnyboje (1 a.) atidaryta darbuotojų nuotraukų paroda „Tarp šaltų vandens bangų išnyra uolos sidabrinės...“.

LGT specialistų straipsnis „Islandijos ugnikalniai ir dulkės atmosferoje“: <http://www.lgt.lt/index.php?page=146>

Gegužės 29 d. – birželio 2 d. vyks Lietuvos–Lenkijos mokinių piešinių konkurso „Mūsų Žemė – praeityje, šiandien ir ateityje“ finalas. Plačiau: <http://www.lgt.lt/index.php?page=250>

Balandžio 16 d. Lietuvos geologijos tarnybos kieme vyko bandomasis geogeninio radono dirvožemyje matavimas. Plačiau: http://www.lgt.lt/uploads/1271760369_Geogeninio_radono_dirvoz_mat_sp.doc

Balandžio 15–17 d. vyko tarptautinis seminaras „Geologinis paveldas – darniai plėtrai (TourGeo)“. Aptartas bendradarbiavimo projektas-paraiška Baltijos jūros programai (BSR). Dalyvavo specialistai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Norvegijos, Lenkijos, Švedijos, Suomijos geologinių tyrimų institucijų, savivaldybių, saugomų teritorijų. Daugiau informacijos <http://www.lgt.lt/index.php?page=146>

KITOS NAUJIENOS

NAFTOS KAINOS

Pagal OPEC sekretoriato skaičiavimus žaliavinės naftos kaina (2010-05-04) siekė 84,16 JAV dolerių už barelį (2010-05-03 – 84,36 JAV dolerių už barelį) <http://www.opec.org>.

APLINKOS MINISTERIJA

Lietuvos pozicijos projektas dėl planuojamos atominės elektrinės Baltarusijoje poveikio aplinkai vertinimo
Atsižvelgus į 2010 m. balandžio 27 d. Aplinkos ministerijoje vykusio viešo Lietuvos pozicijos projekto aptarimo metu pateiktus pasiūlymus ir gautus komentarus, tobulintas pozicijos projektas dėl planuojamos atominės elektrinės Baltarusijoje poveikio aplinkai vertinimo. Projektą galite rasti: <http://www.am.lt/VI/index.php#a/9851>.

NAUJIENOS IŠ LATVIJOS

Išleistas įvaizdus leidinys ir plakatas apie Latvijos mineralus ir uolienas (latvių k.). Leidinį galite rasti LGT Publikuotų leidinių informaciniame fonde, 208 kab.:

Ozols D. Latvijas minerāli un ieži / Latvijas vides aizsardzības fonds. – [Rīga], 2008. – 44 p.: iliustr. – Bibliogr. p. 44

EUROPOS GEOLOGIJOS TARNYBŲ ASOCIACIJA (EUROGEOSURVEYS)

<http://www.eurogeosurveys.org/news.html>

EUROPOS ASOCIACIJA GEOLOGINIAM PAVELDUI IŠSAUGOTI (PROGEO)

<http://www.progeo.se/news.html>

TARPTAUTINĖ GEOMOKSLŲ SĄJUNGA (IUGS)

IUGS <http://iugs.org/>. E-biuletenis Nr. 49, kovas <http://iugs.org/uploads/IUGS%20Bulletin%2049.pdf>

INQUA International Union for Quaternary Research

2011 m. liepos 20–27 d. Berne (Šveicarija) vyks XXVIII-asis INQUA kongresas. Daugiau informacijos galite rasti: <http://www.inqua.tcd.ie/bern2011/spc01.html>

E-naujienlaikraštis: THE GEOLOGICAL SOCIETY

Nr. 140: <http://www.mynewsletterbuilder.com/email/newsletter/1410273439>

Nr. 141: <http://www.mynewsletterbuilder.com/email/newsletter/1410300953>

ES

Europos Sąjungos dokumentai <http://eur-lex.europa.eu>

EURODEMO e-naujienos Nr. 6: <http://www.eurodemo.info/apps/newsletter/e-newsletter-6/>

GILIAUSIAS GRĘŽINYS

Kolos giluminis gręžinys: vienas Rusijos stebuklų – 12 000 metrų atradimų!

Gineso rekordų knygoje užregistruotas gręžinio gylis – virš 12 kilometrų. Gręžimo darbams vadovavo RSFSR nusipelnęs geologas Davidas Gubermanas. Nuo 1968 m. iki 1970 m. vyko statybos darbai – buvo montuojamas gręžimo įrenginys „Уралмаш-4Э“. Šis įrenginys pritaikytas gręžti iki 4,5 km, bet buvo pasiektas 7 km gylis, darbai vyko penkerius metus. 1975 m. pradėta montuoti nauja gręžimo įranga – БУ-15000. Gręžiant buvo laikomasi trijų principų: vykdyti tik turbininį gręžimą, vadovautis tik faktiniais giluminio pjūvio duomenimis, naudoti lengvai išsilydančius vamzdžius. Gręžimas baigtas 1984 metais 12 km gylyje, kur temperatūra siekė – 230 °C. Gauta neįkainojama informacija apie Baltijos skydą, Žemės plutos temperatūrą ir jos pokyčius. Pirmą kartą gautas ištisinis (iki 3 mlrd. metų) geologinis pjūvis, nustatyta, kad proterozojus baigėsi 6840 m gylyje, išigręžta į archėjų, bet pro granitus iki kitų sluoksnių nebuvo prasigręžta, atrasti nauji nikelio klodai ir t. t.

LGT Publikuotų leidinių informaciniame fonde (208 kab.) yra knyga (rusų k.):

Кольская сверхглубокая: Исследование глубинного строения континентальной коры с помощью бурения Кольской сверхглубокой скважины / Гл. ред. Е. А. Козловский; М-во геологии СССР. – М.: Недра, 1984. – 490 с. – Библиогр.: с. 481–482 (28 назв.)

Mokslininkai siekia pirmą kartą prasigręžti pro Žemės pluta

<http://www.delfi.lt/news/daily/science/mokslininkai-siekia-pirma-karta-prasigrezti-pro-zemes-pluta.d?id=30905769>

NAUJI LEIDINIAI

Išleisti Tarptautinio geologų kongreso, vykusio 2008 m. rugpjūčio 6–14 d. Osle, leidiniai: pranešimų santraukos, plakatai, lankstinukai. Daugiau informacijos: <http://www.33igc.org/coco/LayoutPage.aspx>.

MOKSLAS, KLIMATO KAITA ir kt.

Kataklizmų pradžia:

http://www.alfa.lt/straipsnis/10351237/?Islandijoje.issiverze.ugnikalnis..tirpsta.ledynas..gresia.tvanas=2010-04-14_19-50

http://vz.lt/4/straipsnis/2010/04/15/Islandu_vulkano_pelenai_sukele_skydriu_chaosa_Europoje2

<http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/8620485.stm>

http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/8621407.stm

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-1266038/Iceland-volcano-erupts-second-time-month-forcing-new-evacuation-tourists.html>

<http://www.bloomberg.com/apps/news?pid=20601087&sid=arlioAbuz0Q&pos=9>

Ugnikalnio išsiveržimo pavojai: kietosios dalelės, sieros lietus ir klimato atšalimas

<http://www.delfi.lt/news/daily/ecology/ugnikalnio-issiverzimo-pavojai-kietosios-daleles-sieros-lietus-ir-klimato-atsalimas.d?id=31213387>

Islandijos ugnikalnio nuotraukos

http://www.boston.com/bigpicture/2010/04/more_from_evjafjallajokull.html

Mokslininkai išsiaiškino žiemos šalčių priežastis

<http://www.delfi.lt/news/daily/ecology/mokslininkai-issiaiskino-ziemos-salcu-priezastis.d?id=31112245>

Peru, nuo ledyno atskilus dideliam ledo gabalui, sukilo cunamio banga

<http://tv.delfi.lt/video/F6hEklyG/>

Į prarają nugarmėjo su mašina

http://www.lzinios.lt/lt/2010-04-14/trecias_puslapis/i_praraja_nugarmejo_su_masina.html

Gediminas Motuza. Mitai ir geologija

http://www.technologijos.lt/n/mokslas/istorija_ir_arheologija/S-12742/straipsnis?name=S-12742&l=2&p=1

Geologija kaip laiko mašina (Video)

http://www.technologijos.lt/n/mokslas/gamta_ir_biologija/straipsnis?name=S-12661&t=/121/290&l=2

Žemės klimatas susijęs su jos orbitos pokyčiais

http://www.technologijos.lt/n/mokslas/gamta_ir_biologija/straipsnis?name=S-12312

Pasaulio paveldui pavojų kelia ir klimato kaita, ir atominės elektrinės

<http://www.delfi.lt/news/daily/ecology/pasaulio-paveldui-pavoiu-kelia-ir-klimato-kaita-ir-atomines-elektrines.d?id=30810365>

Įdomūs faktai apie vandenį

<http://www.balsas.lt/naujiena/383435/idomus-faktai-apie-vandeni>

Ar Žemė dreba dažniau?

http://www.technologijos.lt/n/mokslas/gamta_ir_biologija/straipsnis?name=S-12458&t=/121/290/296&l=3

Programa "perdaro" nešiojamus kompiuterius į globalų Žemės drebėjimų numatymo tinklą

http://www.technologijos.lt/n/mokslas/gamta_ir_biologija/straipsnis?name=S-11833&t=/121/290/296&l=3